

TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN 2021

Ipsos - Nieuwsuur

24 februari 2021

GAME CHANGERS

DENK

DENK

In welke regio woont u?	DENK-kiezers
3 grote steden + randgemeenten	68%
Westen (exclusief 3 grote steden)	12%
Noorden	-
Oosten	1%
Zuiden	19%

Leeftijd	DENK-kiezers
18-35	48%
36-55	40%
55+	12%

Geslacht	DENK-kiezers
Man	46%
Vrouwen	54%

Tot welke etnische bevolkingsgroep rekent u uzelf?	DENK-kiezers
Marokkaanse	42%
Turkse	46%
Surinaamse	3%
Antilliaanse	1%
Andere	8%

In hoeverre speelt uw etnische achtergrond een rol bij uw partijkeuze?	DENK-kiezers
Belangrijke rol	36%
Enigszins een rol	48%
Geen rol	12%
Weet ik niet	4%

Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om onderverteegenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021.

DENK

Waar zouden volgens u de verkiezingen over moeten gaan?	Nederlanders met een NW migratieachtergrond
Discriminatie	45%
Bestrijding coronavirus	40%
Vrijheid van godsdienst	36%
Verdeeldheid in de samenleving	21%
Werkgelegenheid	18%
Gezondheidszorg	17%
Onderwijs	17%

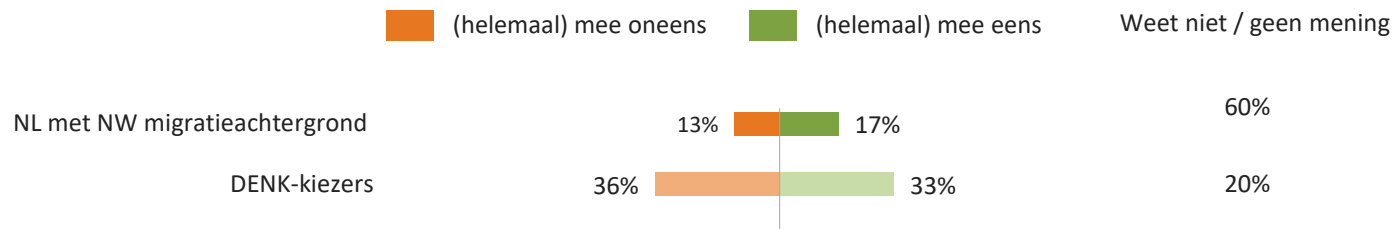
Waar zouden volgens u de verkiezingen over moeten gaan?	DENK-kiezers
Discriminatie	67%
Vrijheid van godsdienst	57%
Verdeeldheid in de samenleving	26%
Woningmarkt	23%
Werkgelegenheid	22%
Onderwijs	22%
Economische ongelijkheid	18%

Voor DENK-stemmers is bestrijding van het coronavirus geen prioriteit, slechts 11% plaatst dit thema in de top-3 van thema's waar de komende verkiezingen over zouden moeten gaan.

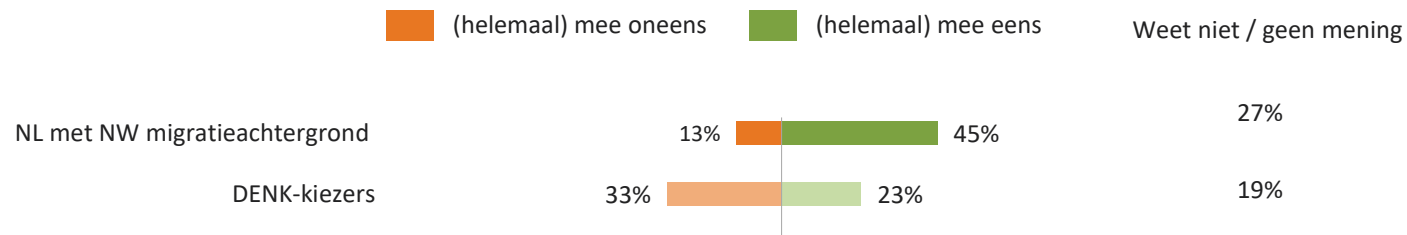
Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om onderverteegenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021. Vraagstelling: Waar zouden volgens u de volgende verkiezingen voor de Tweede Kamer (in maart 2021) over moeten gaan? U kunt maximaal drie onderwerpen noemen.

DENK

DENK zou meer moeten focussen op economische thema's en minder op integratie

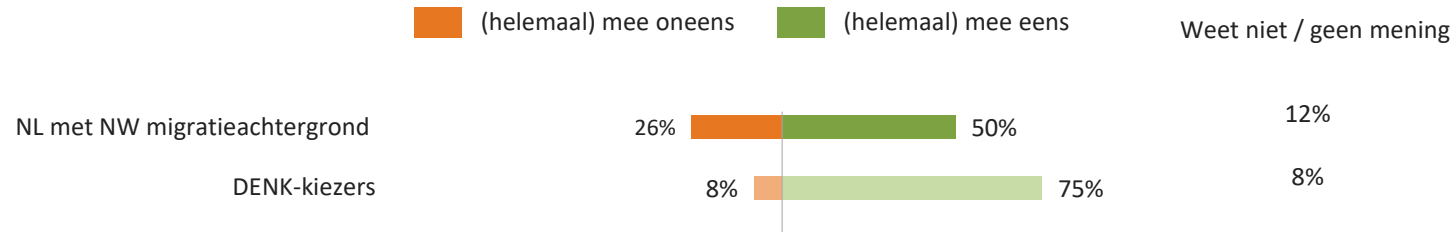
Het is belangrijk dat een politieke partij opkomt voor homorechten

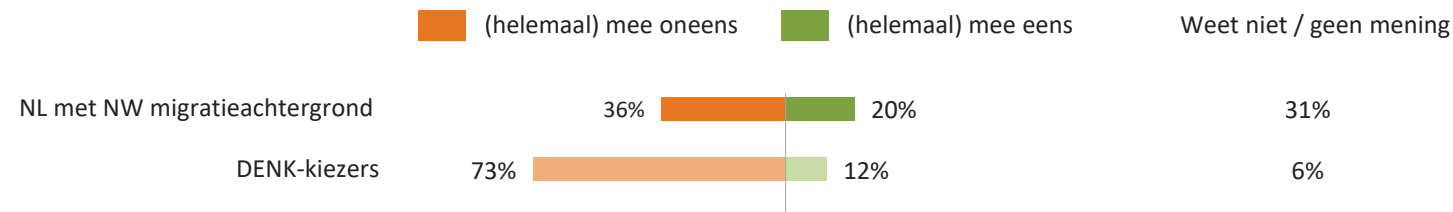
Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om onderverteegenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021. Vraagstelling: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? Rest tot 100%: 'neutraal'.

DENK

Het is goed dat DENK achter de Turkse president Erdogan staat

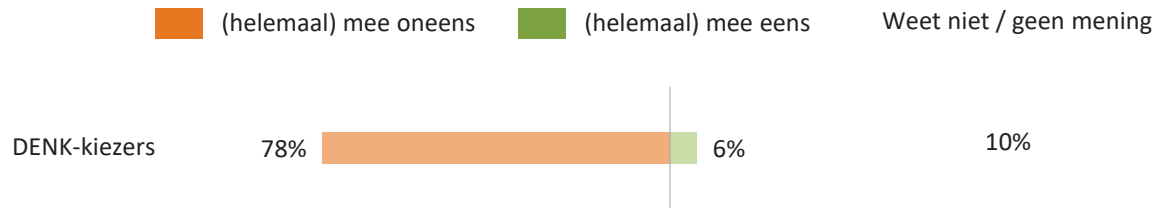
DENK zou zich wat kritischer moeten opstellen ten aanzien van de Turkse president Erdogan

Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om onderverteegenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021. Vraagstelling: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? Rest tot 100%: 'neutraal'.

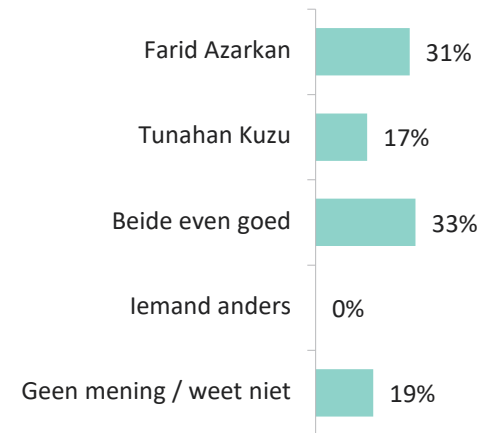
DENK

Door de interne ruzie binnen DENK heb ik minder vertrouwen in de partij

Basis: DENK-stemmers (n=166) die bekend zijn met 'de interne ruzie binnen DENK'.
Vraagstelling: In hoeverre bent u het eens met de volgende stelling? Rest tot 100%: 'neutraal'.

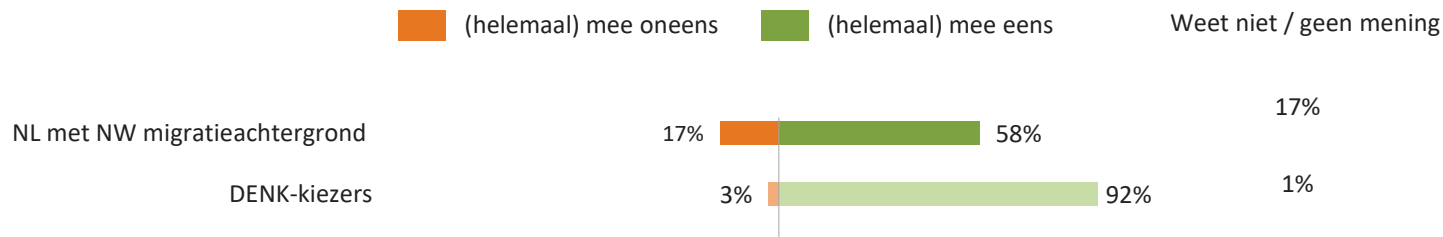
Wie zou volgens u de beste lijsttrekker voor de politieke partij DENK zijn?

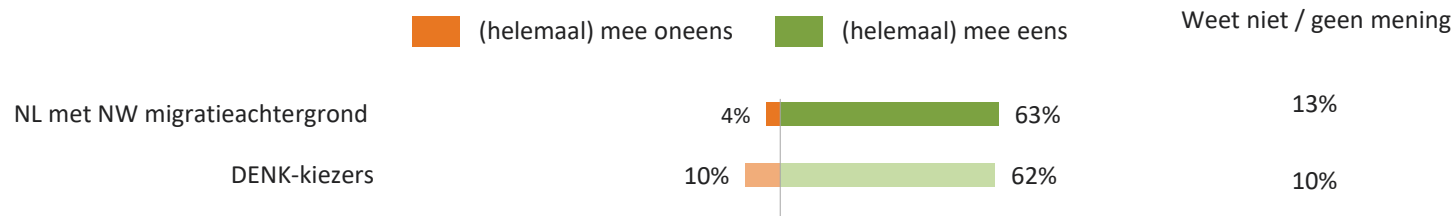
Basis: DENK-stemmers (n=169) die bekend zijn met Farid Azarkan en Tunahan Kuzu.
Vraagstelling: In hoeverre bent u het eens met de volgende stelling?

DENK

Het vertonen van spotprenten van de profeet Mohammed moet worden verboden

De overheid moet bedrijven verplichten om diversiteitsbeleid te voeren: minimaal 10% van alle mensen die er werken moet, bij gelijke geschiktheid, een niet-Nederlandse achtergrond hebben

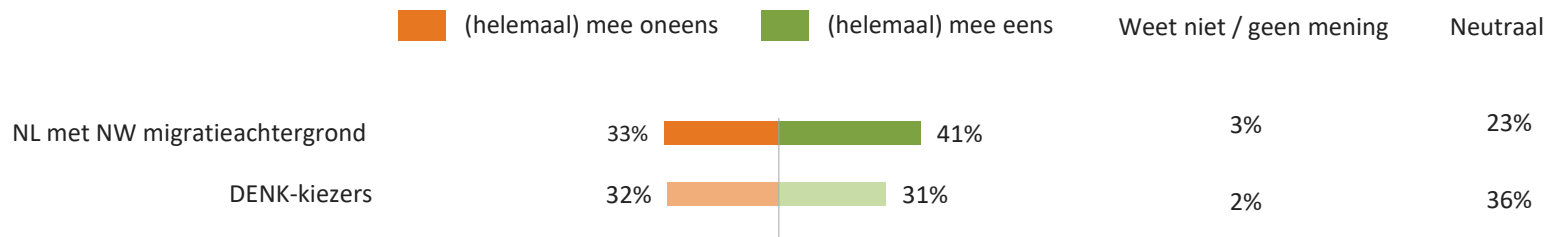

Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om onderverteenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021. Vraagstelling: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? Rest tot 100%: 'neutraal'.

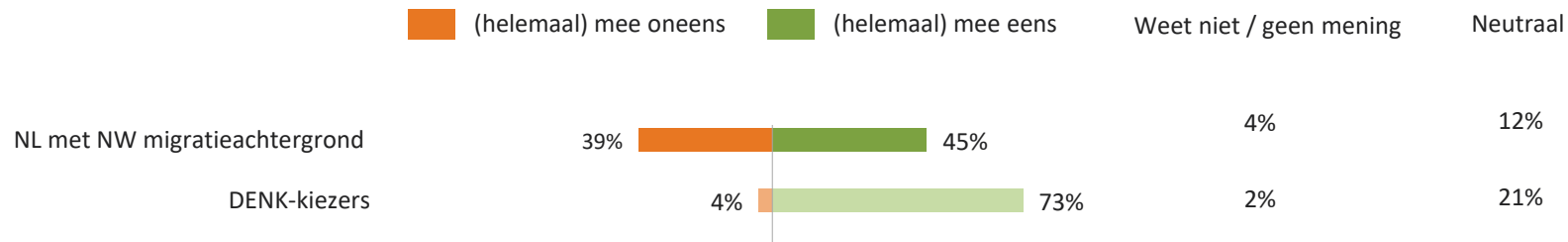

DENK

Ik heb vertrouwen in het Nederlandse politieke systeem

Ik voel me vertegenwoordigd door één of meerdere partijen in de Nederlandse politiek

In 2017, in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen, hebben Ipsos en Het Opiniehuis, in opdracht van de NOS, een onderzoek uitgevoerd onder Turkse en Marokkaanse Nederlanders.

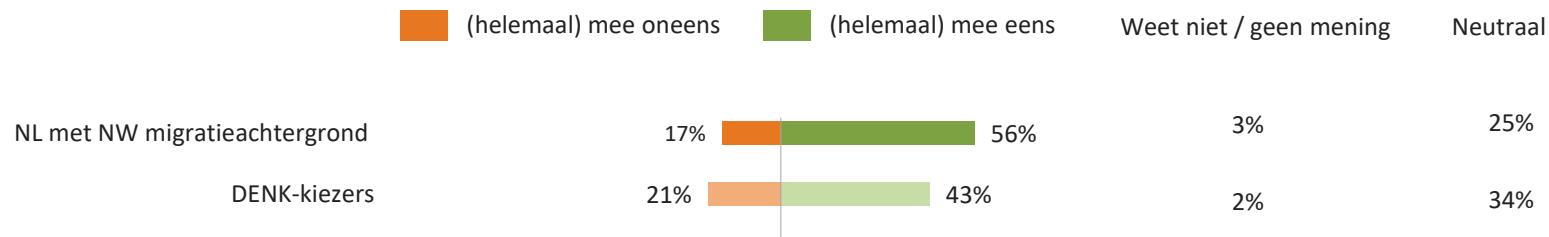
Destijds zei 16% van de Turkse Nederlanders vertrouwen te hebben in het Nederlandse politieke systeem, en 40% van de Marokkaanse Nederlanders. Onder beide groepen zei 20% zich vertegenwoordigd te voelen door een politieke partij in Nederland.

Meer informatie over dat onderzoek is [hier](#) te vinden.

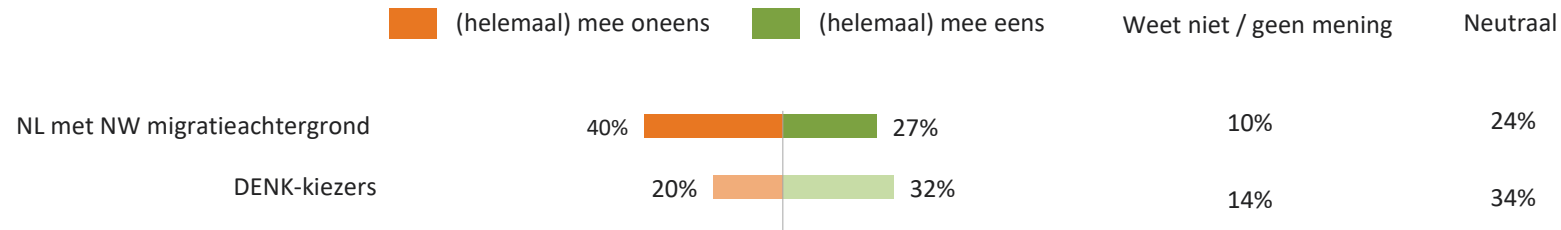
Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om ondervertegenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021. Vraagstelling: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

DENK

Ik voel me geaccepteerd in Nederland

Ik ben meer geïnteresseerd in de politiek van het land van mijn herkomst dan in de Nederlandse politiek

In 2017, in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen, hebben Ipsos en Het Opiniehuis, in opdracht van de NOS, een onderzoek uitgevoerd onder Turkse en Marokkaanse Nederlanders.

In dat onderzoek zei 53% van de Turkse Nederlanders zich geaccepteerd te voelen in Nederland, tegenover slechts 21% van de Marokkaanse Nederlanders.

Een derde (33%) van de Turkse Nederlanders zei meer geïnteresseerd te zijn in de Turkse politiek dan in de Nederlandse politiek. Maar 8% van de Marokkaanse Nederlanders zei vooral op de politiek in het land van herkomst te letten.

Meer informatie over dat onderzoek is [hier](#) te vinden.

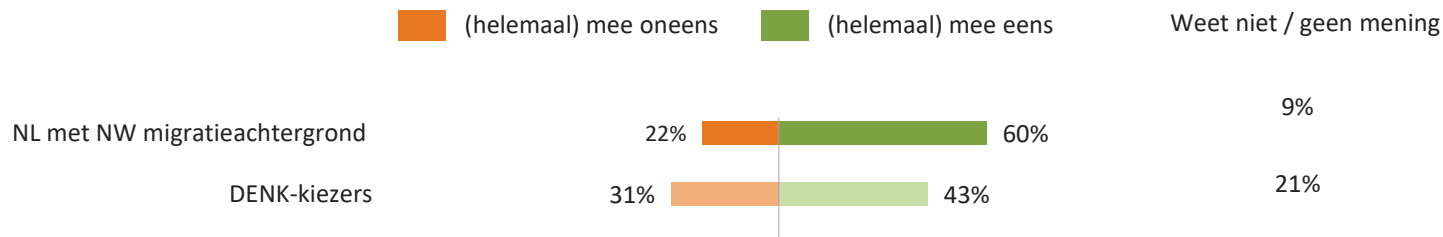
Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om onderverteegenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021. Vraagstelling: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen?

DENK

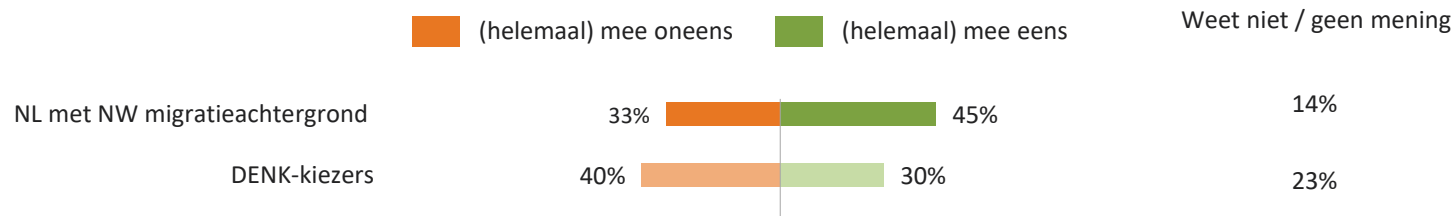
Eerder onderzoek van Ipsos in opdracht van de NOS (6 januari 2021) laat zien dat de vaccinatiebereidheid onder alle Nederlanders op circa 75% ligt.

Meer informatie over dat onderzoek is [hier](#) te vinden.

Ik ga me laten vaccineren (inenten) tegen corona

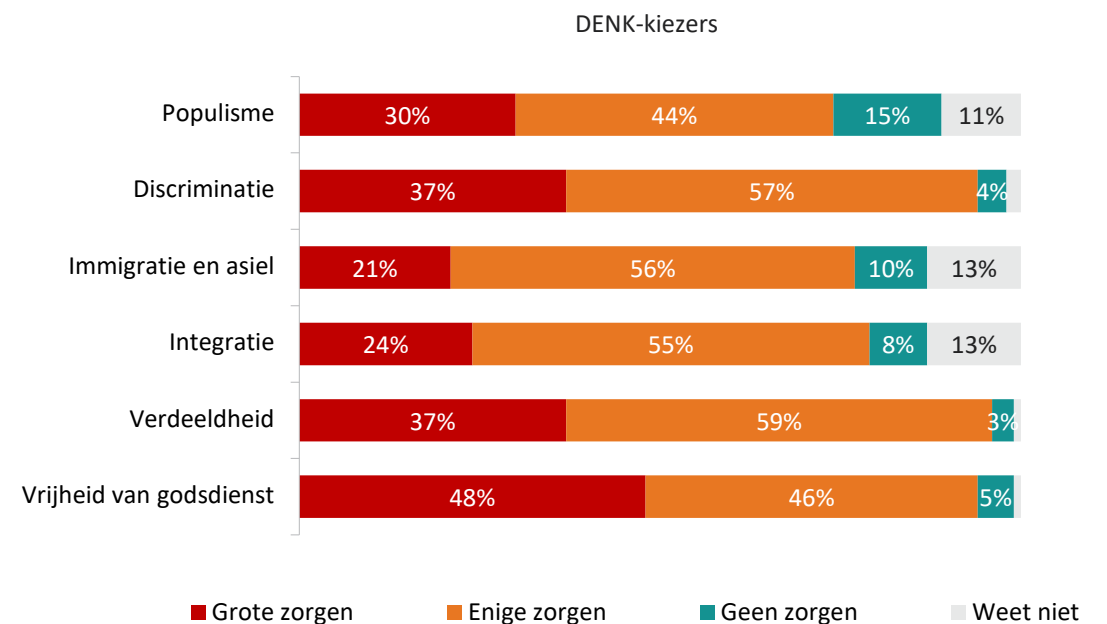
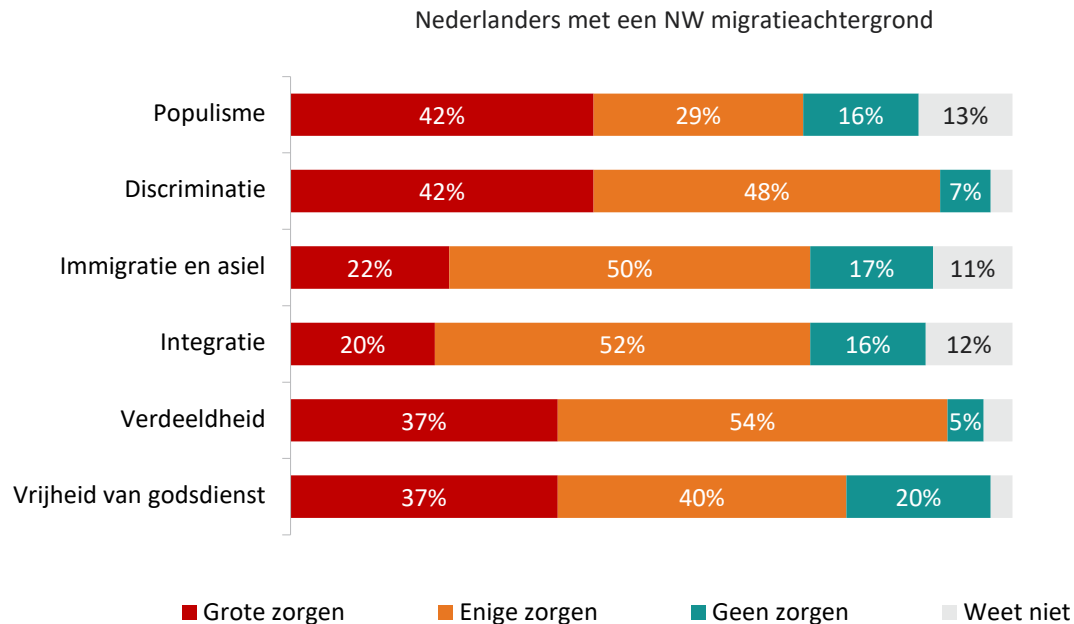
Er moet een vaccinatiebewijs komen, dit toont aan dat je tegen corona gevaccineerd bent. Winkels, bedrijven, restaurants en cafés mogen dan aan bezoekers vragen dit bewijs te tonen, en mensen die het niet kunnen laten zien mogen geweigerd worden.

Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om onderverteenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021. Vraagstelling: In hoeverre bent u het eens met de volgende stellingen? Rest tot 100%: 'neutraal'.

DENK

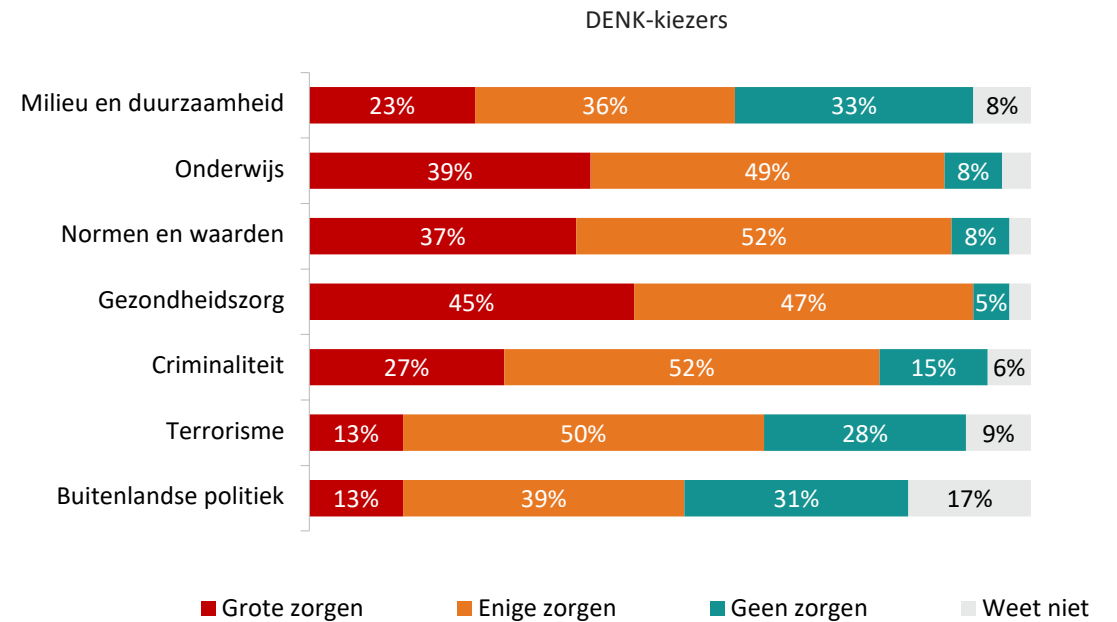
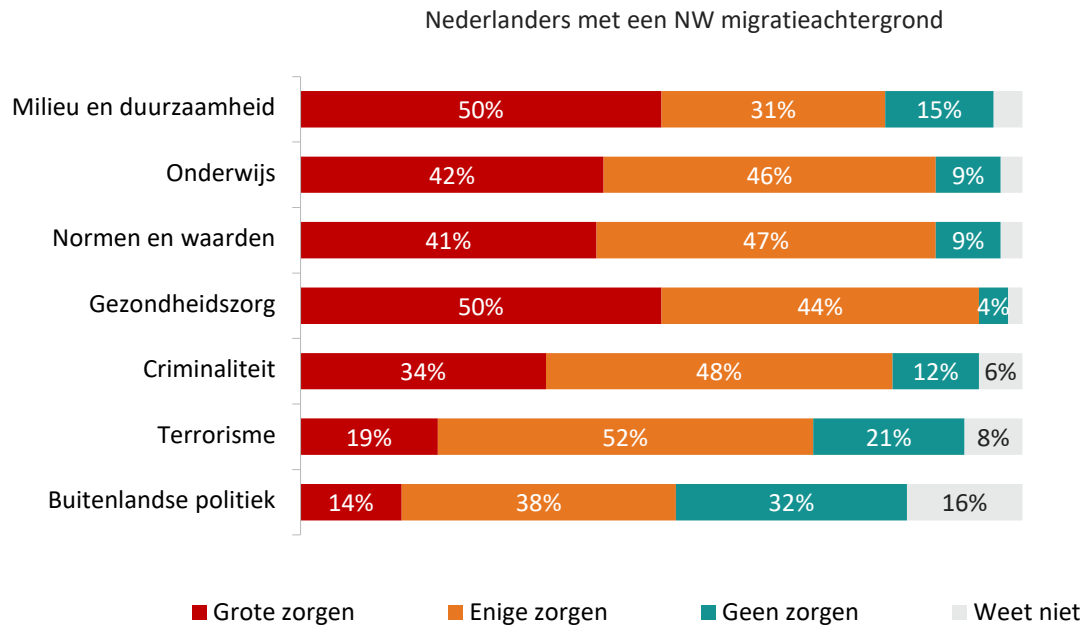
Kunt u aangeven in hoeverre u zich op dit moment zorgen maakt over de volgende thema's?

Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om onderverteegenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021. Vraagstelling: kunt u aangeven in hoeverre u zich op dit moment zorgen maakt over de volgende thema's?

DENK

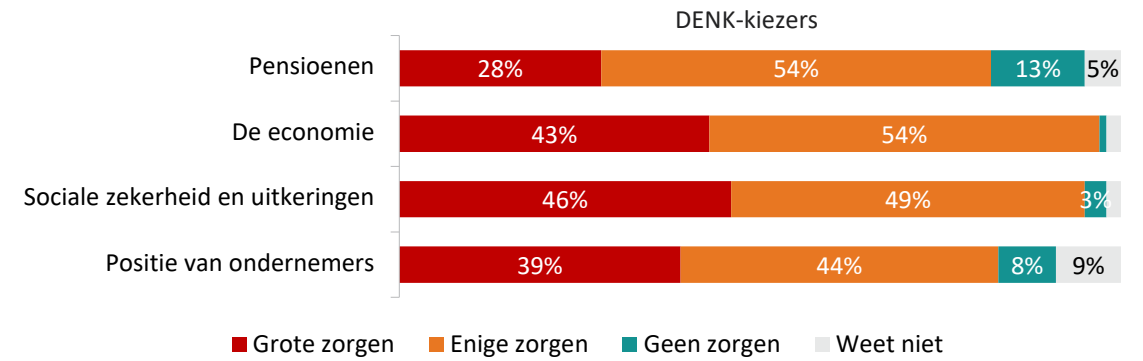
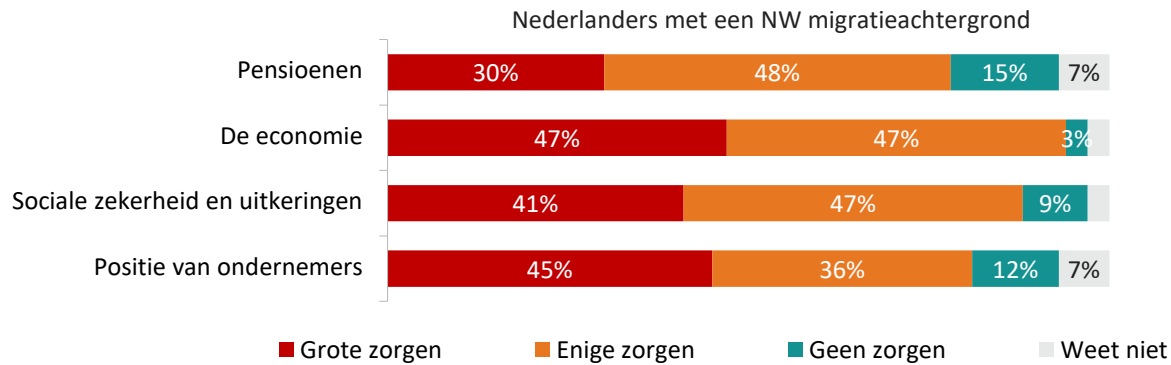
Kunt u aangeven in hoeverre u zich op dit moment zorgen maakt over de volgende thema's?

Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om onderverteegenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021. Vraagstelling: kunt u aangeven in hoeverre u zich op dit moment zorgen maakt over de volgende thema's?

DENK

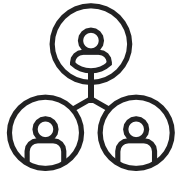
Kunt u aangeven in hoeverre u zich op dit moment zorgen maakt over de volgende thema's?

Basis: Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond 18+ (n=778) waaronder n=169 DENK-stemmers. Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek om onderverteegenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en overige niet-Westerse migratieachtergrond ondervraagd. De steekproef is representatief voor de doelgroep op de variabelen leeftijd, opleidingsniveau, geslacht en woonplaats. Veldwerkperiode: 14-21 februari 2021. Vraagstelling: kunt u aangeven in hoeverre u zich op dit moment zorgen maakt over de volgende thema's?

Onderzoeksverantwoording

Methode

Het veldwerk van dit onderzoek is uitgevoerd tussen 14 en 21 februari 2021¹⁰ door onderzoeksbureau het Opiniehuis. Dit onderzoeksbureau is gespecialiseerd in het uitvoeren van onderzoek onder Nederlanders met een migratieachtergrond. Het bureau beschikt over een online panel van circa 56.000 respondenten. Respondenten uit het panel zijn voornamelijk geworven via online advertenties, evenementen en netwerken. Tevens beschikt het Opiniehuis over de middelen om respondenten via gespecialiseerde, meertalige enquêteurs telefonisch en *face-to-face* te ondervragen.

Dit onderzoek is uitgevoerd onder 778 Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond. Deze steekproefomvang is groot genoeg om de opinies en het sentiment onder deze groep in kaart te brengen. In het onderzoek zijn respondenten met een Turkse (n=215), Marokkaanse (n=215), Surinaamse (n=180), Antilliaanse (n=82) en overige niet-Westerse migratieachtergrond (n=86) ondervraagd. De groepsgroottes van de respondenten met een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse en Antilliaanse achtergrond reflecteren de groottes van deze groepen binnen de totale groep Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond. De data is gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding en regio. In de steekproef waren er 169 respondenten die zeggen op de politieke partij DENK te stemmen als er morgen verkiezingen zouden zijn voor de leden van de Tweede Kamer. Er dient te worden opgemerkt dat dit onderzoek enkel betrekking heeft op DENK-kiezers met een niet-Westerse migratieachtergrond.

Het onderzoek is online uitgevoerd en aangevuld met huis-aan-huis onderzoek (*face-to-face*) om ondervertegenwoordiging van oudere en laagopgeleide Nederlanders met een niet-Westerse migratieachtergrond op te vangen. Uiteindelijk zijn 295 van de 778 enquêtes (38%) online afgenomen. Het restant is huis aan huis afgenomen in de 1 van de 4 grote steden of randgemeenten en in het westen: Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht (exclusief een van de 3 grote steden). Het huis-aan-huis veldwerk is *a-select* afgenomen. In de regio's waar te weinig online respons is gerealiseerd is op basis van demografische gegevens van het CBS een selectie gemaakt van postcodes waar veel bi-culturele Nederlanders wonen en willekeurig per 3e huis aangebeld (2 huizen overgeslagen). Op het moment dat iemand buiten de doelgroep viel, is dit adres buiten beschouwing gelaten.

Vanwege de gevoeligheid van het onderwerp is ervoor gekozen om enquêteurs in te zetten met verschillende etnische achtergronden. In voorbereiding op het *face-to-face* veldwerk-face zijn de interviewers geïnstrueerd om respondenten voor aanvang van het gesprek er op de <ik weet het niet/ik heb geen mening> categorie te wijzen, dit om sociaal wenselijke antwoorden te voorkomen.

Onderzoeksverantwoording

[Meer informatie](#)

Het Opiniehuis en **Ipsos** hebben dit onderzoek uitgevoerd in opdracht van **Nieuwsuur**.

Neem voor meer informatie over dit onderzoek contact op met Sjoerd van Heck (sjoerd.vanheck@ipsos.com)
of Aziz el Kaddouri (aziz@opiniehuis.nl)

GAME CHANGERS

